

Binnenveldse Hooilanden

Excursie 13 juli 2024

Deelnemers: Ellen, Gonny, Henk, Niels, Simon en Cor.

Tekst en foto's: Niels Jeurink en Cor Nagelmaeker

Vandaag zetten we koers naar de Binnenveldse Hooilanden, gelegen tussen de Veluwe en de Utrechtse heuvelrug. Het riviertje De Grift (Valleikanaal) vormt hier een waterverbinding tussen de Rijn en Veenendaal.

Dit open gebied tussen Wageningen, Veenendaal en Ede was altijd een intensief agrarisch gebruikt gebied, het zogeheten Binnenveld. Slechts op enkele plekken waren er nog vrij kleine schraalgraslandjes te vinden die lieten zien hoe het hele gebied er ooit uitzag. Sinds een aantal jaren is het natuurlijk beheerde gebied langs de Grift echter flink uitgebreid.

De voedselrijke toplaag is afgegraven en de waterstand werd op de hoogte van het maaiveld gebracht. Hierdoor werd de bodem verarmd en kon de biodiversiteit toenemen. De vegetatieontwikkeling werd verder bevorderd door maaisel uit de oude schraalgraslandjes over het gebied te verspreiden.

Het gebied heeft zich mede daardoor snel kunnen ontwikkelen tot een aantrekkelijk terrein voor flora en fauna. In de plannen staan diverse maatregelen om bijvoorbeeld blauwgrasland te bevorderen. Gedeelten van de Binnenveldse Hooilanden zijn aangewezen als Natura-2000 gebied. Boeren, natuurliefhebbers, terreinbeheerders en overheden werken samen aan dit prachtige gebied. Het kan dus wel!

Op voorstel van Simon, die de avond tevoren een plezante plek had gelokaliseerd, alwaar we onze gebruikelijke secundaire arbeidsvoorwaarden, te weten koffie en appelgebak, konden verwezenlijken, kwamen we tegen 10 uur aan bij het 'House of Bird' te Kwintelooijen, een recreatiegebied annex natuurreserveaat op het randje van de Utrechtse Heuvelrug.

Hierna ging het richting Binnenveldse Hooilanden. Daar aangekomen leken de weersvoorspellingen uit te komen. Donkere wolken pakten zich samen en voorspelden weinig goeds. Maar het was nog droog dus werd gauw een eerste steekproef gedaan. Dat leverde op de parkeerplaats binnen 4 minuten al 30 soorten op! Toen kwam de eerste bui! We schuilden een kwartiertje in onze auto's en toen het droog was geworden, bleef de aangekondigde tweede bui uit! We gingen op pad gehuld in poncho's, regenbroeken en laarzen, de paraplu's in de aanslag. We noteerden langs de weg direct al: glad walstro, slibbladige ooievaarsbek, kompassla en jacobskruiskruid. Deze laatste bleek in dit gebied alom aanwezig. Langs de Grift stonden wolfspoot, grote egelskop en kruldistel.

Vervolgens betraden we een pad door het behoorlijk natte terrein met gevleugeld hertshooi, blauwe zegge, akkermunt, kleverige ogentroost, ruw walstro, bonte wikke en behaarde boterbloem. We konden onze lol niet op. Temeer daar het tegen alle sombere verwachtingen in, de rest van de dag, op twee mini (0,1 mm) buitjes na, droog bleef. We werden zelfs op wat zon getrakteerd! Zwaluwen waren deze dag de ons overal begeleidende soort, zowel gier-, huis-, boeren- als oeverzwaluw. Ook een bruine kiekendief kwam een kijkje nemen, alsook een grote zilverreiger en twee lepelaars.

Middenin de Hooilanden troffen we een tafel met banken aan waar we onze lunch verteerden. Simon meende een langs scherende slechtvalk te kunnen noteren. Het enige dat wij echter zagen was een zakje krentenbollen dat door de inmiddels aantrekkende wind langs kwam. Hierna trokken we verder. Op ons lijstje noteerden we: kluwenzuring, moeras-vergeet-mij-nietje en vier ooievaars. Weer bij de auto's gekomen liepen we via het 'Mondriaan' brugje langs het Valleikanaal (voorheen De Grift) om een grote ronde door het gebied te maken. Ook hier weer volop soorten! We zagen het prachtige decor van mooi geel gekleurde grote wederik, afgewisseld met de paars groeiende grote

kattenstaart. Ook mattenbies, veldlathyrus, gewone engelwortel, moerasspirea, zwanenbloem en gewone hennepnetel stonden vandaag op het menu.

Na een tijdje arriveerden we bij een bijzondere plek: het 'Veen eiken monument'. Een geheimzinnig kunstwerk van prehistorische eiken die bij het tot stand komen van dit natuurreservaat waren 'opgedoken'. De oude eiken staan na 7000 jaar (!) eindelijk weer eens rechtop! En vormen zo een bijna mythisch monument. Om even bij stil te staan!

Verder ging het weer, gadegeslagen door torenvalk en buizerd en een gezin meerkoet. We naderden het laatst aangelegde, en meest spectaculaire deel van het terrein. Een mooie vondst was een aantal klokjesgentianen, maar ook bezemkruiskruid. Hierna nodigde een lang vlonderpad ons uit om het prachtige gebied in te gaan. Weer klokjesgentiaan, maar ook rietorchis, gevlekte orchis en moeraswespenorchis. Ook veel blauwe knoop, pluimzegge, rode ogentroost en melkeppe. Dat leverde voor Ellen en Henk weer de nodige 'veenpunten' op, in hun jacht naar eeuwige roem bij de een of andere Challenge van waarneming.nl!

Hierna aanvaardden we de terugtocht via een rustig landweggetje, nog steeds soorten noterend. We kwamen rond half 7 weer bij de auto's met op onze lijst 233 soorten. Het was in weerwil van Weerplaza en Weer online een prachtige dag in een super gebied geweest. Mooi dat dit Natura-2000 reservaat gerealiseerd is! Hierna werd de dag afgesloten op de plek waar die was begonnen: 'House of Bird'. Lekker!

